

Instytut Pamięci Narodowej

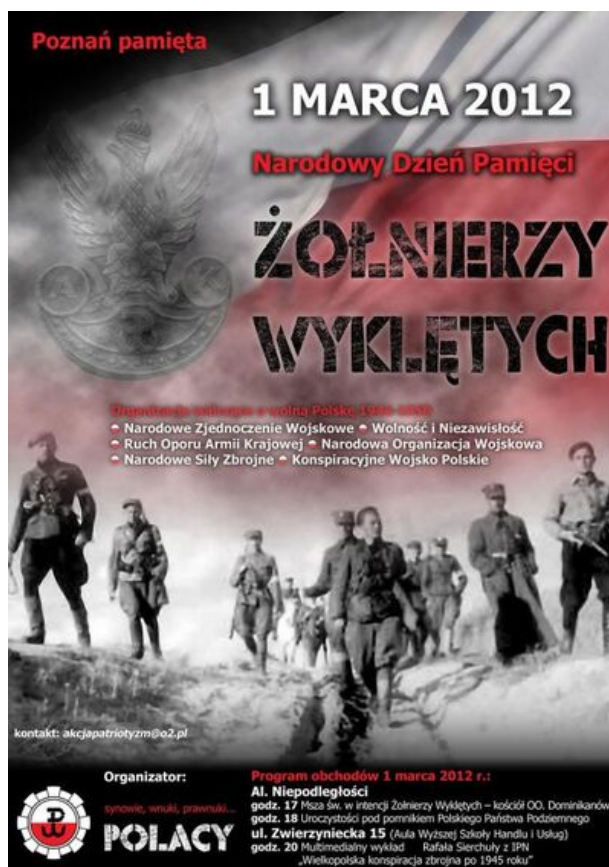
<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/8141,Narodowy-Dzien-Pamieci-Zolnierzy-Wykletych-Poznan-1-marca-2012.html>
20.05.2024, 05:53

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych - Poznań, 1 marca 2012

W dniu 1 marca 2012 r. w ramach obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych o godz. 11.00 w siedzibie poznańskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej odbyło się **uroczyste spotkanie z młodzieżą szkolną**. Zgromadzonych w sali im. gen. Roweckiego „Grotę” gości powitał dyrektor oddziału dr Rafał Reczek. Następnie naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej, dr Agnieszka Łuczak, po krótkim wprowadzeniu zaprezentowała publikacje IPN na temat Żołnierzy Wyklętych.

Uczniowie poznańskich szkół ponadgimnazjalnych wysłuchali okolicznościowej prelekcji Marty Szczesiak-Ślusarek, z której dowiedzieli się, kim byli żołnierze działający w partyzancie antykomunistycznej i dlaczego walczyli. Poznali też losy najważniejszych postaci Polskiego Podziemia Niepodległościowego. Wykład Marty Szczesiak-Ślusarek wzbogacony został bogatym materiałem ikonograficznym, pochodzącym z archiwów Instytutu Pamięci Narodowej.

Głównym elementem spotkania było wspólne obejrzenie wyemitowanego w TVP Historia (oraz Internecie) 1 marca o godz. 12.00 spektaklu Teatru Telewizji „**Tajny współpracownik**” w reżyserii Krzysztofa Langa (autorem scenariusza jest Cezary Harasimowicz). Przedstawienie oparte na autentycznych wydarzeniach opowiada historię młodego chłopaka pochodzącego z

rodziny o silnych tradycjach niepodległościowych, który w 1950 r. został zwerbowany do współpracy przez Urząd Bezpieczeństwa. Za sprawą jego agenturalnej działalności w środowisku Żołnierzy Wyklętych życie straciło kilkanaście osób zaangażowanych w walkę z reżimem komunistycznym.

Nauczyciele i opiekunowie obecnych na spotkaniu uczniów otrzymają również pakiety filmów na temat Żołnierzy Wyklętych. Temat Polskiego Podziemia Niepodległościowego będzie kontynuowany w poszczególnych szkołach ze względu na duże zainteresowanie ze strony szkół w Wielkopolsce.

Główne uroczystości w hołdzie bohaterom podziemia niepodległościowego, z udziałem kombatantów, mieszkańców miasta, harcerzy i kibiców piłkarskich odbyły się po południu pod pomnikiem Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej w Poznaniu. Organizatorami uroczystości były liczne środowiska i organizacje patriotyczne, występujące pod wspólnym szyldem „Synowie, wnuki, prawnuki, Polacy”.

Za przybycie i za pamięć podziękował zebrany żołnierz Narodowych Sił Zbrojnych, płk Jan Podhorski. „Rzeczywiście, jestem żołnierzem wyklętym, dlatego jako jeden z ostatnich z tej grupy chciałbym wam podziękować w imieniu pułku zamordowanych. Cały pułk wybito w pojedynczych celach, w miejscach kaźni, a chowano ich w niewiadomych miejscach. Dziękuję także za parę dywizji uwięzionych. To, co dzisiaj mamy, to wyszło z krwi zamordowanych, z gen. Fieldorfem »Nilem« na czele” – powiedział.

Uczestnicy wydarzenia wznosili okrzyki: „Cześć i chwała bohaterom”, „Bóg, honor i ojczyzna”, ale także „Raz sierpem, raz młotem, czerwoną hołotę”. Przynieśli transparenty z napisami: „Chwała bohaterom, obrońcom ojczyzny, hańba zdrajcom sprzedającym teraz Polskę”, „Poznań pamięta”, „Żołnierze wyklęci. Bogu i ojczyźnie zawsze wierni”.

Z Poznaniem nierozzerwalnie związanych było dwóch komendantów Narodowych Sił Zbrojnych: Lech Neyman i Stanisław Kasznica, ostatni komendant główny NSZ. Uczczono ich pamięć pod poświęconą im tablicą na dziedzińcu kościoła Dominikanów.

Główne uroczystości rocznicowe w Poznaniu poprzedziła o godz. 17.00 msza św. w kościele oo. Dominikanów w intencji bohaterów podziemia antykomunistycznego – Żołnierzy Wyklętych.

Na zakończenie uroczystości, pod pomnikiem Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej ku czci bohaterom walczącym o Polskę 2 latach 1944–56 zapalono znicze i złożono okolicznościowe wiązanki kwiatów, a kibice Lecha Poznań odpalili race.

Ostatnim punktem poznańskich obchodów Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych był multimedialny **wykład Rafała Sierchuły (IPN Poznań) pt. „Wielkopolska konspiracja zbrojna po 1945 roku”**. Prelekcja odbyła się w Auli Wyższej Szkoły Handlu i Usług.

Patronat medialny nad obchodami Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych objęło Radio Merkury Poznań, które przy współpracy pracowników OBEP IPN w Poznaniu przygotowało całodzienny cykl miniaudycji o żołnierzach wyklętych. Przypominamy ich sylwetki i działania w Wielkopolsce, dyskutujemy o białych plamach w historii i słuchamy ich głosów. O godz. 8.10 rozmowa o żołnierzach wyklętych, o godz. 12.20 **„W środku dnia”** program o ich śladach i odbudowie pamięci, o godz. 18.15 – rozmowy z więźniami politycznymi tamtych czasów. Przed serwisami od godz. 10.00 do 15.00 szukamy śladów żołnierzy wyklętych i podziemia niepodległościowego w Wielkopolsce. Natomiast w niedzielę, 4 marca, w programie **„Przylądek Dobrej Niedzieli”** między godz. 11.00 a 12.00 – audycja o oddziałach antykomunistycznych „Bory” i „Groźnego”.

Materiał edukacyjny o obchodach Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych wyemitowała też poznańska telewizja publiczna w Teleskopie w dniu 1. marca 2012 r.

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych został ustanowiony w 2011 r. przez parlament „w hołdzie żołnierzom wyklętym – bohaterom antykomunistycznego podziemia, którzy w obronie niepodległego bytu Państwa Polskiego, walcząc o prawo do samostanowienia i urzeczywistnienia dążeń demokratycznych społeczeństwa polskiego, z

bronią w rękę, jak i w inny sposób przeciwstawili się sowieckiej agresji i narzuconemu siłą reżimowi komunistycznemu”. Data Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych, 1 marca, upamiętnia rocznicę wykonania wyroku śmierci przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa na siedmiu osobach z kierownictwa IV Komendy Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. 1 marca 1951 r. w więzieniu na Rakowieckiej w Warszawie zastrzeleni zostali: ppłk Łukasz Ciepliński, mjr Adam Lazarowicz, por. Józef Rzepka, kpt. Franciszek Błazej, por. Józef Batory, Karol Chmiel i mjr Mieczysław Kawalec.

